

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 1

*Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
інтеграція, творчість, інновації”
м. Київ, МАУП, 22 травня 2009 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Редакційна колегія:

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор

Туриніна О. Л., канд. психол. наук, проф. — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП «Видавничий
О-72 дім «Персонал», 2010 —

Вип. 1 : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: інтеграція, творчість, інновації”, м. Київ, МАУП, 22 трав. 2009 р. / редкол. : М. Ф. Головатий (голов. ред.), О. Л. Туриніна (відп. ред.). — 244 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: інтеграція, творчість, інновації”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

ЗМІСТ

Болотська О. А. Сучасні аспекти формування жінки-лідера	5	Мартинюк Н. С. Развитие творческого потенциала личности преподавателя в условиях интегративных процессов в образовании	81
Якібчук М. І. Роль профспілок у розбудові української національної освіти у ХХ ст.	9	Листопад О. В. Авторські школи як засіб запровадження освітніх інновацій	84
Сурмин Ю. П. Революція в освіті: сутність, проблеми реалізації та наслідки	15	Артёмцев О. В. Мобільність в освіті Європейського Союзу: пошуки, перспективи, проблеми	88
Головатий М. Ф. Українська освіта в умовах соціальних трансформацій: проблема вибору моделі і векторів розвитку	31	Касьянова С. П. Системність пріоритетів національної освіти перед викликами глобалізації	94
Баєва О. В. Детермінанти конкурентоспроможності вищих навчальних закладів недержавної форми власності в умовах системної кризи	35	Соколовська К. М. Роль українознавчих дисциплін у підготовці нової генерації управлінців	99
Чернуха Н. М., Чернуха Г. С. Виховання толерантності в процесі підготовки фахівців у сучасних соціокультурних умовах	39	Домбровська Л. Ф. Модернізаційні процеси в галузі вищої освіти — важливий чинник державотворення в Україні (з досвіду викладання історичних дисциплін)	102
Міхатуліна О. М. Інноваційні форми навчання в системі вищої юридичної освіти	43	Львовичкіна А. М. Інноваційні методи викладання дисциплін екологічного циклу	105
Беспала Н. О. Освіта і система оподаткування в Україні ...	48	Романовська Л. І. Організація культурного дозвілля школярів як пріоритетний напрям роботи дитячих громадських об'єднань	112
Лазоренко Л. В. Способи підвищення ефективності викладання бізнес-дисциплін	56	Мазур Т. С. Використання модульного середовища під час вивчення англійської мови у ВНЗ	118
Науменко Т. Умови і напрями інформатизації дошкільної освіти	62	Виноградна В. О. Стереотипи мовної поведінки сучасної молоді	120
Руденко Л. С. Проблема впливу соціокультурного середовища на процес становлення особистості в українській педагогічній спадщині	66	Роменкова О. П., Чернуха Г. С. Формування соціокультурної компетенції учнівської молоді	123
Сніцар І. В. Удосконалення змісту навчального матеріалу з англійської мови	69	Глушко Л. О. Гендерна ідентичність школярів	126
Домніч В. Г. Інтеграційна реформа вищої освіти у європейському просторі	71	Кругляк М. С. Особливості виховної роботи в сучасних соціокультурних умовах	132
Найдьонов І. М. Інтерактивне навчання в системі підготовки менеджера	77	Пантюхін В. О., Чернуха Г. С. Стандартизація та перспективи розвитку вищої освіти в Україні	136

РОЛЬ УКРАЇНОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ УПРАВЛІНЦІВ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 1, 2010, 99–101

Розвиток і суспільна адаптація сучасної високоосвіченої людини неможлива без якісних знань історії, традицій і звичаїв власного народу та усвідомленого використання їх у професійній діяльності. Саме дисципліна “Українознавство” є головним чинником виховання нової генерації управлінців.

Педагогічний колектив кафедри українознавства Міжрегіональної Академії управління персоналом своє покликання вбачає у прищепленні студентам патріотичних почуттів і національних ідеалів, що є невід’ємною складовою формування духовної сфери управлінців нової генерації.

В основу навчально-виховного процесу покладено національну ідею, яка втілюється шляхом проведення навчально-виховних заходів з метою формування високої національної свідомості студентів. Саме національна ідея, сформована в процесі життєдіяльності українців і зібрана до скарбниці власної історії, була і залишається стрижневою у відродженні нації, її самобутніх традицій, матеріальної і духовної культури. За допомогою українознавчих дисциплін розкриваються сторінки минушини, черпається творча наснага, вивчається багатий досвід поколінь, проймається духом патріотизму.

На прикладах традицій, звичаїв та обрядів, неперевершеної творчості видатних постатей — представників української інтелігенції вивчається етноісторична спадщина, що увійшла до

скарбниці культурних надбань вистражданого, але незнищеного українського народу. Особливим ідейним орієнтиром у навчально-виховному процесі є ознайомлення з творчістю письменників, драматургів, поетів і композиторів, які у своїй творчості оспівують мужність і героїзм, відданість національним ідеалам. На прикладах творів І. Котляревського, Г. Квітки-Основ’яненка, М. Костомарова, П. Куліша, М. Павлика, С. Подолінського, О. Вересая, С. Русова, М. Старицького та інших, які плідно працювали на ниві просвітництва, студенти знайомляться з ідейними переконаннями літературних героїв, їх проявами патріотизму і героїзму в скрутну для українців добу.

Ідейним орієнтиром є твори Тараса Шевченка, особливо “І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє послання”.

Своєрідними ідейно-політичними маніфестами залишаються “Книга буття українського народу” М. І. Костомарова та “Закличний лист до української інтелігенції” П. О. Куліша, а також дороговказами є просвітницько-публіцистична праця Левка Лук’яненка “Національна ідея і національна воля” та “З вірою у перемогу українства” Г. Щокіна.

Під час проведення книжково-ілюстративної виставки “Їх імена на пам’ятних скрижалях” студенти познайомилися з творчістю репресова-

них українських письменників доби “Розстріляного Відродження” В. Підмогильного, М. Зерова, Г. Косинки, С. Єфремова, М. Скрипника, П. Куліша та інших, наголошуючи на фактах розвінчання тоталітарної системи, яка винесла смертельний вирок національно налаштованій українській інтелігенції. Про сучасний стан українського народу, культури в цілому розповідає художньо-документальна трилогія Ю. Шилова “Святині”, “Цілитель”, “Що Бог дав”.

Істотним кроком на шляху патріотичного виховання є залучення студентів до участі в проведенні “круглих столів”, “голосних читань”, диспутів з проблем українознавства, духовного відродження нації, втілення української мови у студентському середовищі, зустрічей з поетами, українським фольклорним гуртом “Українські самоцвіти”, бандуристами-аматорами.

З метою виховання патріотичних почуттів, національної самосвідомості та гідності студенти беруть участь у Всеукраїнських і міжнародних українознавчих олімпіадах, зокрема “Українська мова — наріжний камінь національного буття”.

З нагоди вшанування пам’яті Романа Шухевича проведено фотовиставку “Історія нескорених на світлинах”, на якій були висвітлені героїчні сторінки УПА, боротьба її воїнів за вільну, суверенну Україну.

Студенти є частими гостями музею “Аратта-Україна” (с. Трипільля), де знайомляться з виникненням й основами цивілізації (держава Аратта, її археологічне відображення в Трипільській культурі), музею “Народної архітектури та побуту” (с. Пирогово), де відбувається поглиблене знайомство з традиційним побутом українців, їх матеріальною і духовною культурою.

Викладачі кафедри українознавства беруть активну участь у науково-практичних конференціях, наприклад: “Роль та місце слов’янства у діалозі цивіліза-

цій” — МАУП, “Трансформаційні процеси в сучасній українській культурі”, “Безпека у ХХІ столітті, суть, зміст, тенденції і проблеми” — МАУП, “Визнання світовою громадськістю голодомору України як геноциду українського народу” — ІКЕД МАУП, “Актуальні проблеми українознавства”, “Українознавство в системі освітніх закладів гуманітарного спрямування”, в яких також взяли участь провідні науковці, молоді вчені та студентська молодь.

Викладачі кафедри українознавства постійно виступають на сторінках журналу “Персонал” — МАУП, “Українознавство” — НДІ українознавства, збірниках наукових праць “Вісник” — КНУКіМ, “Актуальні проблеми культурології” — ДАКККіМ.

Викладачі є ініціаторами впровадження у навчальний процес новітніх технологій, що покращує методику проведення занять з українознавчих дисциплін. Науковці кафедри плідно працюють над навчальними посібниками з українознавчих дисциплін. Видано навчальний посібник “Україна в контексті світової цивілізації” (Ю. О. Шилов), низку наукових праць інших співробітників кафедри українознавства, зокрема “Етногенез українців у контексті виховання нової генерації управлінців”, “Українці на теренах Польщі”, “Традиційні художні символи вишивки і пісенного фольклору” (К. М. Соколовська), “Ритуальні рядження у структурі різдвяно-новорічних свят на Гуцульщині”, “Традиції та новації в обрядах гуцулів Карпатського регіону”, “Тенденції відродження календарно-побутових обрядів Карпатського регіону (А. А. Гоцалюк), “Популяризація українського фольклору в музично-пісенній творчості Миколи Лисенка” (С. В. Яценко). Готуються до друку “Практикум з українознавства”, навчальний посібник “Етнологія України” (К. М. Соколовська), що стане значним поповненням навчально-методичної бази кафедри. Це сприятиме ви-

хованню у майбутніх управлінців національної гідності, поваги до рідної мови, традицій, національної символіки, закликає до патріотичної активності, дбайливого ставлення до невмирущих скарбів духовної і матеріальної культури, що є особливо значущим сьогодні, коли український народ розбудовує свою державність, формує майбутнє для прийдешніх поколінь у мирі і злагоді з іншими народами світової спільноти. Такі теми висвітлюються, зокрема, у книзі “Українська національна ідея”, “Брама безсмертя”, “Трипілля”, “Чого ми варті” професора Ю. О. Шилова, у монографії “Українська інтелігенція у розбудові національної культури” професора К. М. Соколовської.

На кафедрі українознавства діє постійний науково-методичний семінар, на якому викладачі кафедри виступають з розробкою методики викладання українознавчих та історичних дисциплін. Існують також предметно-методичні комісії, що сприяє фаховому зростанню професорсько-викладацького складу. При ПМК проводяться консультації для студентів в обсязі існуючих на кафедрі дисциплін як для денної, так і заочної форми навчання. Успішно проходять диспути з питань українознавства.

На базі кафедри українознавства діють науково-дослідні гуртки “Аратта” (керівник гуртка професор Ю. О. Шилів), “Оберіг” (науковий керівник професор К. М. Соколовська) та “Витоки”

(науковий керівник А. А. Гоцалюк). Під час проведення занять на першому місці є виховання національно свідомих українців, — патріотів своєї Вітчизни. Тематику занять гуртків доволі розмаїта. Практично відтворюються елементи прадавніх обрядових дійств та ритуалів. Активно залучаються студенти до участі в роботі науково-практичних конференцій, надається орієнтаційна допомога у виборі тем наукових доповідей гуртківців.

Має успіх постійно діюча виставка декоративно-прикладного мистецтва, на якій демонструються речі домашнього ужитку, вишивка, національний одяг, гончарні вироби, різьблення по дереву та кості, плетиво, твори народних художників тощо.

З метою поглиблення науково-освітньої діяльності кафедра українознавства передбачає запровадження нових дисциплін і факультативів для інститутів МАУП відповідно до оновленої концепції кафедри, що сприятиме покращанню знань про українську націю та етнічні спільноти, місця їх локального проживання, побут, світогляд, традиції.

Плекати справжніх патріотів України — найважливіша місія, яку покладає на себе кафедра українознавства в процесі виховання нової генерації управлінців, яких готує академія для забезпечення професіоналами багатьох галузей народного господарства та державного апарату.